

KUTATÁSI TERV

Felsőoktatási Doktori Hallgatói, Kutatói Ösztöndíjhoz

Taxner Tünde

1. Bevezetés

1.1. A kutatási projekt címe: Az entitativitás és a tudásmegosztás vizsgálati lehetőségei projektcsoporthoz

1.2. A témaválasztás indoklása

A sikeresen és hatékonyan működő szervezetek versenyképességének egyik fontos tényezője a munkaszervezés, amely gyakran projektalapú működést jelent. A szervezeteken belül többek között a projektcsapatok egységessége, a csapattagok gördülékeny együttműködése és a csapatokon belüli hatékony kommunikációs, tudásmegosztási és döntéshozatali folyamatok alapozzák meg a fejlődést (Kozłowski & Ilgen, 2006). Az átmeneti munkacsoportokban – amelyek napjaink munkaszervezésében egyre elterjedtebbek – a tudásmegosztás jelentős folyamat, hiszen a gyors, hirtelen és aktív bizalomformálás eszköze és eredménye. A szervezetfejlesztés és a projektmenedzsment témakörén belül ezért a nemzetközi kutatások egyik fontos területe a projektcsapatok tudásmegosztási folyamatának vizsgálata, a csoportműködés megértése (Cassell et al., 2018). Ezen a piaci változásokhoz dinamikusan igazodó kutatási területen belül érdemes hangsúlyt helyezni a kutatásmódszertanra. Jelenleg a magyar kutatók számára perspektíva rejlik abban, hogy hozzájáruljanak különböző kvantitatív vagy kvalitatív vizsgálati eszközök kidolgozásának és validációjának folyamatához.

Jelen kutatás célkitűzése, hogy – kifejezetten a projektmunka kezdeti, tervezési szakaszára koncentrálna – két külföldön kidolgozott, innovatív mérőeszközt próbáljon ki magyar környezetben. Az első a *Groupness/Entitativity Observational Coding (GEOC)*, amely a projektcsapat egységességét vizsgálja a megfigyelés módszerével (Navarro & Meneses, 2018). Azt méri, hogy a vizsgált projektcsapatok mennyire nevezhetőek valódi csoportnak, megfigyelhetőek-e ennek a tudományosan kidolgozott jellemzői. A módszerrel az entitativitást is lehet vizsgálni, vagyis, hogy mennyire érzékelhető a csoport egy önálló entitásként. Ennek szempontjai az interakciók a csoporttagok között, a közös célok, a közös eredmények, a hasonlóság a csoporttagok között, illetve a csoport fontossága a tagok számára. Ez az egységesség a jelenleg népszerű agilis projektmenedzsment, illetve az időleges munkacsoportok hatékony együttműködésének szempontjából is fontos (Dupret & Pultz, 2022). A csoport entitativitását a projektmunka kezdeti szakaszában érdemes diagnosztikai célból megvizsgálni, hiszen az eredmények

megmutatják a projektcsapat fejlettségi szintjét (Meneses et al., 2008). A *GEOC* módszer a szervezeti alkalmazáson túl használható esettanulmányok, szervezetekben folytatott tudományos vizsgálatok előkészítésre is: a mérés alapján eldöntheti a kutató, hogy melyik csoportokat érdemes vizsgálnia, és a kiválasztott csoportok mennyire tekinthetők valódi csoportnak (Ujhelyi, 2011).

Jelenleg folyamatban van a *GEOC* módszer validálása, ezért érdemes egy másik metódussal is kiegészíteni. A *Coherence in Conversation (CoCo)* módszer a csoportkommunikációt vizsgálja (Boos, 2018). A kategóriarendszer csoportbeszélgetések egységességét teszi kvantitatívan mérhetővé a csoportban megvalósuló verbális interakciók megfigyelésével és elemzésével. A vizsgálat a témakezelés (topic management) koherenciájára vonatkozik: nyolc különböző kommunikációs aktust különböztet meg. A módszert többek között kiscsoportos döntéshozatali folyamatok vizsgálatára használják, vagyis projektcsapatok működésének kutatásakor is releváns. A két kiválasztott vizsgálati módszer a csoport egységességének és a kommunikáció koherenciájának felmérésével képet adhat a vizsgált csoportok tudásmegosztási és döntéshozatali folyamatairól.

1.3. Motiváció

A nemzetközi vizsgálati módszerek alkalmazása szükségessé teszi a kapcsolatfelvételt a módszereket kidolgozó külföldi kutatókkal, és lehetőséget teremt az együttműködésre. A kutatás gazdagíthatná a Budapesti Corvinus Egyetemen alkalmazott kutatási módszerek tárházát, illetve magyar kutatókkal szélesebb körben megismertethetné ezeket a módszereket. A projektmenedzsment interdiszciplináris terület, és kommunikációtudományi megközelítése hozzájárulhat a tudományterület színesítéséhez.

2. Célkitűzések

A kutatás célkitűzése mindkét módszer alkalmazása és mérések megvalósítása. Olyan csoportok vizsgálatát tervezem, amelyek még az adott projektek kezdeti, tervezési fázisában tartanak, hiszen ekkor releváns a döntéshozatallal és a tudásmegosztással foglalkozni. A vizsgálat kislétszámú, kevésbé összeszokott csoportokkal lenne ideális, és olyan fizikai, etikai és jogi környezetben, amely lehetővé teszi a hang- és akár a videófelvételt a csoportmegbeszélések rögzítésének érdekében. Ezeket a felvételeket elemezve lehetne eredményeket kapni a megfigyelt csoportok entitativitására, illetve a kommunikációjuk koherenciájára vonatkozóan. Ezek az eredmények lehetőséget nyújtanának a csoportok diagnosztizálására, és akár össze lehetne őket vetni a csoportok objektív teljesítményével (például a projekt eredményességének értékelésével). Az eredmények nyomán a csoportok hatékonyságának támogatásához feltárhatók

beavatkozási pontok. A kutatói tapasztalatok alapján a módszerek alkalmazhatóságára is lehetne reflektálni.

3. A kutatási eredmények ismertetésének tervei

Az eredményeket elsősorban magyar, angol vagy német nyelvű konferenciaelőadásban, illetve az intézményi ÚNKP-konferencián ismertetem. Ezekhez kapcsolódóan tudománykommunikációs tevékenységet végzek.

4. Kutatási terv feladat- és ütemterv: 2022. szeptember 1. – 2023. január 31.

tevékenység	2022. szept.	2022. okt.	2022. nov.	2022. dec.	2023. jan.
szakirodalmi áttekintés					
minta kiválasztása					
mérés előkészítése					
mérés megvalósítása					
elemzés, eredmények					
publikáció elkészítése					
konferenciaelőadások					
záróbeszámoló					

5. Kutatócsoport keretében megvalósult kutatás jellemzői: Nem

kutatócsoportban megvalósított kutatás lesz.

6. Vállalások (kötelező¹ és nem kötelező): magyar vagy angol nyelvű publikáció; külföldi vagy hazai konferenciaelőadás; előadás intézményi ÚNKP konferencián

8. Összegzés

Az eredményeket két megközelítésből is lehetne hasznosítani. Tudományos szempontból a kipróbált módszerek alkalmazhatóságára, megbízhatóságára lehetne következtetni. Gyakorlatias, vagyis szervezetfejlesztési szempontból pedig a projektcsoportokban megvalósuló kommunikációs, tudásmegosztási és ezekhez kapcsolódóan a döntéshozatali folyamatokkal kapcsolatban lehetne hasznos következtetéseket levonni, amelyek a jövőben akár fejlesztési folyamatok alapját is képezhetik. A kutatás hozzájárulhatna a projektmenedzsment és a csoportmunka vizsgálati módszereinek validációjához, ami nemzetközi és hazai kutatók számára egyaránt tanulságos lenne.

¹ a pályázati kiírás 4. pontja alapján

9. Fontosabb irodalomjegyzék

- Boos, M. (2018). CoCo: A Category System for Coding Coherence in Conversations. In E. Brauner, M. Boos, & M. Kolbe, *The Cambridge Handbook of Group Interaction Analysis* (pp. 502–509). Cambridge University Press.
- Cassell, C., Cunliffe, A., & Grandy, G. (2018). *The SAGE Handbook of Qualitative Business and Management Research Methods*. SAGE Publications, Inc.
- Dupret, K., & Pultz, S. (2022). People as Our Most Important Asset: A Critical Exploration of Agility and Employee Commitment. *Project Management Journal*, 53(3), 219–235.
- Kozlowski, S. W. J., & Ilgen, D. R. (2006). Enhancing the Effectiveness of Work Groups and Teams. *Psychological Science in the Public Interest*, 7(3), 77–124.
- Meneses, R., Ortega, R., Navarro, J., & de Quijano, S. D. (2008). Criteria for Assessing the Level of Group Development (LGD) of Work Groups: Groupness, Entitativity, and Groupality as Theoretical Perspectives. *Small Group Research*, 39(4), 492–514.
- Navarro, J., & Meneses, R. (2018). Groupness/Entitativity Observational Coding (GEOC): A Coding System to Assess Groupness or Entitativity in Groups. In E. Brauner, M. Boos, & M. Kolbe, *The Cambridge Handbook of Group Interaction Analysis* (pp. 594–601). Cambridge University Press.
- Ujhelyi, A. (2011). *Az online csoportok kívülről és belülről. Az internetes közösségek szociálpszichológiai vizsgálata (doktori disszertáció)*. Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar.

10. Témavezetői ajánlás

Kelt: Budapest, 2022. június 1.

Dr. Sass Judit Gabriella
témavezető olvasható neve

Taxner Tünde
pályázó olvasható neve

.....
témavezető aláírása

.....
pályázó aláírása